

MARIA RYTEL

ur. 1931; Lublin

Miejsce i czas wydarzeń	Lublin, dwudziestolecie międzywojenne, II wojna światowa
Słowa kluczowe	projekt Archiwum Historii Mówionej - opracowanie i udostępnienie online najcenniejszych zasobów; Lublin; dwudziestolecie międzywojenne; II wojna światowa; Żydzi w Lublinie; Żydzi lubelscy; rodzina Gewerc; Gewerc (rodzina); getto lubelskie; Holocaust; obóz przy ulicy Lipowej; dzielnica Wieniawa; Wieniawa; deportacja Żydów z Wieniawy

Przyjaźń z rodziną Gewerc

Mój ojciec przyjaźnił się z państwem, którzy na Wieniawie mieszkali. Tam tych domków już nie ma. Pan Dawid Gewerc się nazywał. Ojciec z nim jakieś ciągle miał rachunki. Oni u nas bywali i moi rodzice też u nich bywali, tam na Wieniawie, w tym domku. To było bardzo eleganckie towarzystwo.

[To było] małżeństwo z dziećmi. Mieli troje dzieci. Mieli córkę Sawę, młodszą córkę Łata czy Złata, i mieli najmłodszego Welwusia. Wszyscy zginęli, bo zgarnęli ich z naszego getta – za Bramą Krakowską. A poza tym oni u nas siedzieli, w tym mieszkaniu [przy ulicy Górnej 7a] tu siedzieli. Co tu się działo – jak myśmy się bali. Oni tu z miesiąc siedzieli we czworo. Bo on był tutaj, jakiś taki obóz był tu, gdzie wybudowana jest teraz Plaza, to tutaj takie baraki były kiedyś. To właśnie tam Gewerc pracował. Był tam zatrudniony i on tam spał. A ta jego żona i troje dzieci - tutaj. I jak getto otworzyli, zrobili to getto, to mama jeszcze ich wyposażyła, bo ta pani Cypa, czyli żona tego pana Gewerca, mówi: „Pani Olu, pani Olu, to my pójdziemy, bo nie możemy przecież tutaj siedzieć, bo jakby tu Niemcy wiedzieli, to by was wszystkich wystrzelali, my pójdziemy do tego getta”. To jeszcze mama ją wyposażyła a to w to, a to w tamto. Bo ich z tej Wieniawy, tak jak stali wyrzucili. To jeszcze wyposażyła ją i w to, i w tamto, i siamto, i do tego getta ona poszła. I nie wiem, czy byli miesiąc w tym getcie, jak już ich w ogóle nie było.

Data i miejsce nagrania	2012-06-12, Lublin
Rozmawiał/a	Tomasz Czajkowski
Prawa	Copyright © Ośrodek "Brama Grodzka - Teatr NN"